

Miğlinczi Éva

Zománc karcolatok

/ Nagy Judit kiállítása

A Komáromban élő és alkotó Nagy Judit zománccművész a gödöllői Levendula Galériában rendhagyó, online kiállításmegnyitó keretében mutatta be tűz-zománc munkáit.

– Az elhúzódó covid járványhelyzetben sokan belefásulnak a tehetetlenségbe, Te viszont napon-ta, fáradhatatlanul dolgozol műtermedben.

– A most falakra került képanyag javarészt ennek az idej, 2020-as évnek munkája. Hogy mennyire embert próbáló év ez, mindannyian saját bőrünkön érezzük. Amit magam is megélek: az orientálódási bizonytalanság, a visszavonultság, a megritkult kapcsolattartás és a külső események leredukálódása. Mindez egy dolognak mégis kedvez: lehet mélyülni, napról-napra, hétről-hétre egy adott témánál maradva azt kutatni, kibontani, abból építkezni. S ebből töltekezni is lehet. Valóban mindvégig érezhető az alkotó folyamatok megtartó ereje, ami azért is lényeges, mert hiszem, hogy a képek hordozzák és továbbadni képesek ezt.

– Képeiden a megállított idő-állomásokat rögzíted.

– Egy olyan képi világba kalauzolom el a nézőket ahol kissé lelassul az idő, ahol megnyílik egy imainárius,

s mégis valószerű tér, ahol a csend otthonos s amelyben lehetséges a szellemihez való felfelé kapcsolódás. Ebben térben, ebben a létben alkotóként gyakorolta, hosszasan időzök, hogy megkíséreljek megfogalmazni és áthozni képi üzeneteket - egy arra nyitott, befogadói oldalra.

– Sejtelmes tájban megjelenő ember sziluettek, vagy égi-földi szférákat fedezzük fel képeidben.

– Arra törekszem, hogy a képek megmutassanak valamit a külső érzékekkel nem láthatóból, nem felfoghatóból, amiről mégis valamiféle bizonyosságunk van... Egyaránt vonz a fekete-fehér monokróm világa és a felragyogtatható színdimenziókba költözés. Visszatérő témám az ember, az emberi történetek, annak lelki-, szellemi aspektusai, ezeknek az kifejeződései az arcon keresztül. Membrán képeknek is hívom őket, mert áttetsző rezdülések születnek a fémlemezen. Egy áthallgatóság, egy a fátyol mögé látni akarás ez.

– Több műfajban dolgozol, de tűz-zománc alkotásaid hangsúlyos helyet foglalnak el eddigi munkáid között.

– Huszon valahány éve a tűz-zománccot választottam alkalmazott technikámul. Több okból is. Egyrészt

Lassú víz / 30x15 cm

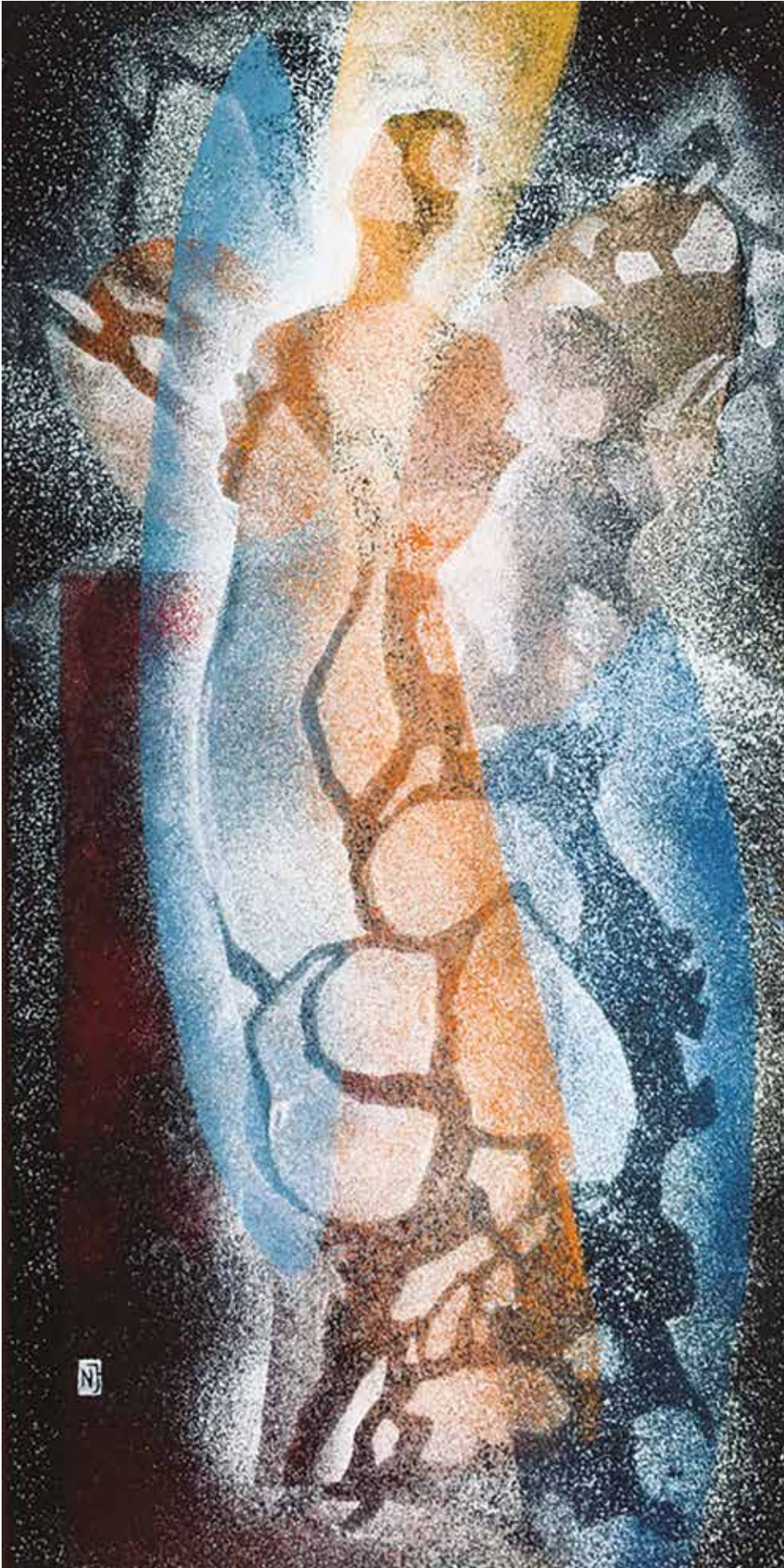
Éji láthatár / 10×10 cm

megfogott a technika különlegessége s a benne rejlő lehetőségek végtelensége, másrészt ez a festészet és a grafika határterülete, ahol a rajzos-festői attitűdömmel a legmozgékonyabban találok fel magam az önkifejezésben. Maga a technika több ezer éves múltra tekint vissza. Az ókori kultúrák szinte mindegyike alkalmazta ötvös díszítőművészetként, s e zománcműves hagyomány ma is él. Iparművészeti területe mellett létezik azonban a XV. századtól indulóan képzőművészeti vonulata is. Ez az úgynevezett festett zománc, vagy festőzománc – amit magam is művelek.

– **Az idén ősszel, 85 éves korában elhunyt Kátai Mihály Munkácsy-díjas tűzzománc-készítő, festőművész szerint : „...a zománcmunkák készítésének folyamata, az elemek (földnek, víznek, tűznek) egymáshoz kapcsolása, alkotó alkalmazása**

a teremtés folyamatának újra átélése...”

– Egy csodálatos anyagról van szó. A zománc volta-képpen porrá tört színes üveg; mely por állagban, vagy vízzel hígítva iszapzománcként vihető fel a fémlemezre. A technika sajátossága, hogy a felvitt kompozíció egy zománckemence izzó belsejében néhány perces égetéssel fixálódik. A kép a végleges formáját több festési- és beégetési fázison keresztül nyeri el. Azt lehet mondani, hogy egy tartós, örök-érvényű kapcsolat köttetik a fém és az üveg között. A tűzzománkra mint egyfajta alkímiára tekintek. 850–900 C fokos kemencében égnek, izzanak át fázisról fázisra a képek. Ebből merítik sajátos, időtálló konstrukciójukat, belső erejüket. Az átalakulások játéka ez, mely leleményességre, újragondolásra, mérlegelésre, kockáztatásra hív. A felfestett képfázis ugyanis átalakul a tűzben. Részben

Burokban / 15x30 cm

Kilátó / 15x15 cm

előreláthatóan, részben nem kiszámíthatóan színében, felületében, vonalai tekintetében is nyerhet és veszíthet. Minden égetés során. A kemencében az ő felépítettsége, a hőfok, az égetési idő és a kémia törvényei szabják meg, milyen metamorfózison megy át többszörösen, míg végül késznek mondhatom. Egy nagyon inspiratív anyag és folyamat ez. A képpel együtt lélegzem én is. Alkotóként olyan lelkülettel dolgozom, mely szerint a fémlemez érintkezési határfelület fizikai- és magasabb valóságok között. A fátolszerű vékonysággal, rétegről-rétegre felfestett áttetsző felületekbe többnyire természetelemű kifejeződések, alakok, arcok íródnak.

– **A kiállításodnak „Zománc karcolatok” a címe.**
 – A képek jelentős része ugyanis karcolt kép. A rézkarchoz hasonlóan itt is karctűvel hozom létre a rajzolatot a lemezen. Az történik, hogy a felfestett, megszártított zománcrétegbe karcolom, csiszolom

a témám. Van ennek egy filigrán, finom, érzékenysége, a felület roncsolásából származó izgalmas esztétikája. A zománccal való munkában egy megtervezett véletlenszerűséggel dolgozom. Építek pl. az egymásba úszó színfoltok játékára, az egymásra írt felületek transzparens találkozására, a színek változékonyságára. Remek helyzet ez, mert előhívja a látóerőket és olyan további asszociációkat kelt, melyek mentén aztán szervezem a képet. Ugyanakkor vizuális élményekből is indulok. A megnyilvánult, megvalósult jelenből. A képek egy részénél ezért fotót használok. Az alkotófolyamat során pedig ezt gondolatossággal, érzésekkel, teremtőerővel lényegítem át. Egy kísérletező attitűd is motivál folyton: Izgat, hogy mindezen tartalmakat hogyan hozzák, képviselik és fejezik ki színek, felületek, formák a primer és együttes erejükkel?

– **Az alkotás teremtő ereje az anyagból ered?**

Gubanc van / 15x30 cm

Visz az út / 15x15 cm

– Amikor nem a téma hív alkotásra, akkor az anyag. A réz és vaslemezek még kiaknázzható lehetőségei. A fekete-fehér sokszínűsége, a zománcbéli színkeverések lehetőségei, a különböző faktúrakísérletek... A zománc precíz műfaj. Hajlok is erre. De nem bánom, ha egy repedés, egy felületi vakfolt, vagy egyéb hívatlan részlet olykor bekerül a képbe. Nem kell, hogy tökéletesen kimunkáltak legyenek a képeim.

Az alkotás létállapot. Abszolút jelenlevés. Ilyenkor, amikor a tudatos, a tudatalatti és a tudatfeletti háttérvidékén járok, a kezeim gondolkodnak. S megélhetek egy bizonyosságot ebben a cselekvésben, ebben a spontaneitásban.